

Περιεχόμενα

Πρόλογος	11
1. Η ανάπτυξη του μηχανισμού της επικοινωνίας στο παιδί	13
1.1. Εισαγωγή (νευρολογία - ψυχιατρική - αισθήσεις)	13
1.2. Παιδοψυχιατρική - αισθήσεις και επικοινωνία	16
1.3. Παράγοντες που απαιτούνται για την απόκτηση του λόγου	20
1.4. Η ψυχική δόμηση του παιδιού μέσα από τις αισθητηριακές ανταλλαγές με την μητέρα (προλεκτική επικοινωνία)	22
1.5. Η έννοια της νευροψυχικής (ψυχοκινητικής) ωρίμανσης στο παιδί έως 4 ετών	26
1.6. Αισθήσεις και ψυχοκινητική εξέλιξη	28
1.7. Η αίσθηση της όρασης	31
1.8. Η αίσθηση της ακοής	33
2. Η εγκεφαλική δομή του λόγου	35
2.1. Η πλαστικότητα του εγκεφάλου στο παιδί	35
2.2. Η λειτουργία δομεί το όργανο	36
2.3. Επικοινωνία (ορισμός)	37
2.4. Μεταφορά και επεξεργασία της αισθητηριακής πληροφορίας σε εγκεφαλικό επίπεδο (νευροδιαβιβαστές)	37
2.5. Κ.Ν.Σ. και λόγος	39
2.6. Η εγκεφαλική πλευρίωση του λόγου	44
3. Ο λόγος, προφορικός και γραπτός	47
3.1. Εισαγωγή	47
3.2. Η ομιλία	48
3.3. Προϋποθέσεις για την φυσιολογική εξέλιξη της ομιλίας	50

3.4. Ακοή και ομιλία. Μηχανισμός ανάπτυξης της ομιλίας στο παιδί (ακουοφωνολογικό τόξο - κύκλωμα)	52
3.5. Επιπτώσεις απουσίας ή διακοπής του ακουοφωνολογικού τόξου	52
3.6. Νεύρωση των οργάνων που παράγουν την ομιλία	53
3.7. Επιπτώσεις των διαταραχών της ομιλίας	54
3.8. Στάδια εξέλιξης του παιδιού που απαιτούνται για την απόκτηση της ομιλίας (B.I.A.P.)	54
3.9. Ο γραπτός λόγος. Οι προϋποθέσεις της εκμάθησής του	59
4. Διαταραχές της επικοινωνίας και της εξέλιξης του λόγου στο παιδί	61
4.1. Εισαγωγή	62
4.2. Παιδοψυχιατρική και διαταραχές επικοινωνίας ακοής - ομιλίας - λόγου	64
4.3. Κατάταξη των διαταραχών επικοινωνίας και εξέλιξης του λόγου στο παιδί	65
4.4. Η αιτιολογία των διαταραχών της εξέλιξης του λόγου στο παιδί	66
4.5. Κλινικο-εργαστηριακές εξετάσεις σε προβλήματα λόγου στο παιδί	68
4.6. Απλή καθυστέρηση της ομιλίας	69
4.7. Δυσφασία	70
4.8. Εξελικτικές διαταραχές ομιλίας - λόγου και εξελικτική δυσφασία	71
4.9. Σύνδρομο της υπερκινητικότητας ή ελάχιστη εγκεφαλική δυσλειτουργία	71
4.10. Εγκεφαλική παράλυση	72
4.11. Σύνδρομο του εύθραυστου Χ	73
4.12. Πνευματική καθυστέρηση	77
4.13. Δυσσάρθρια	78
4.14. Τραυλισμός	79
4.15. Δυσλεξία	80
5. Αφασίες	81
5.1. Συγγενείς και επίκτητες αφασίες στο παιδί	81
5.2. Διαφορές της αφασίας στο παιδί και στον ενήλικα	83
6. Η Παιδική βαρηκοΐα	87
6.1. Εισαγωγή	87
6.2. Ακουστικές οδοί	88
6.3. Σημασία της ποιοτικής εκτίμησης της παιδικής βαρηκοΐας	92
6.4. Στάδια επεξεργασίας του ακουστικού μηνύματος	92

6.5. Οι ιδιαιτερότητες στην εξέταση της ακοής στο παιδί	94
6.6. Εξεταστικές μέθοδοι της ακοής στο παιδί	94
6.7. Αιτίες της παιδικής βαρηκοΐας	97
7. Η ψυχοπαθολογία του βαρήκοου παιδιού ως αποτέλεσμα διαταραχών επικοινωνίας	101
7.1. Εισαγωγή	102
7.2. Η συμβολή της ακοής στη ψυχοκινητική (νευροψυχική) εξέλιξη του παιδιού	102
7.3. Βαρηκοΐα και επικοινωνία	105
7.4. Βαρηκοΐα και εξέλιξη της προσωπικότητας	106
7.5. Βαρηκοΐα και ομιλία	109
7.6. Διαφορική διάγνωση από άλλες διαταραχές ομιλίας στο παιδί	111
7.7. Πίνακας " " " "	112
7.8. Βαρηκοΐα και ψυχοκινητική ανάπτυξη	113
7.9. Βαρηκοΐα και ευφυΐα	113
7.10. Βαρηκοΐα και εγκεφαλική οργάνωση	114
7.11. Συνύπαρξη της βαρηκοΐας με άλλες αναπηρίες	116
7.12. Η πρόγνωση του βαρήκοου παιδιού	120
7.13. Η επίδραση του περιβάλλοντος (οικογένειας) στις διαταραχές επικοινωνιάστου βαρήκοου παιδιού	122
7.14. Μέθοδοι διδασκαλίας βαρηκόων - κωφών παιδιών	125
7.15. Κοχλιακά εμφυτεύματα	128
7.16. Το βαρήκοο παιδί σε "ομάδα υψηλού κινδύνου"	132
7.17. Συμπεράσματα	133
8. Ο αυτισμός ως πρότυπο διαταραχών επικοινωνίας	135
8.1. Επιδημιολογία, αιτιοπαθογένεια	136
8.2. Γενετική και αυτισμός	145
8.3. Διάγνωση	146
8.4. Η αυτιστική παλινδρομήση	148
8.5. Κλινικο-εργαστηριακές εξετάσεις στη διάγνωση	149
8.6. Αισθήσεις και αυτισμός	150
8.7. Ακοή και αυτισμός	151
8.8. Οι διαταραχές επικοινωνίας - λόγου στον αυτισμό	153
8.9. Διαφορική διάγνωση διαταραχών λόγου στον αυτισμό από άλλες ειδικές διαταραχές λόγου στο παιδί	156

8.10. Αιτιολογική προσέγγιση των διαταραχών επικοινωνίας στον αυτισμό	158
Α. Νευροφυσιολογική άποψη (έλεγχος της δυσλειτουργίας του εγκεφάλου με ακουστικά προκλητά δυναμικά)	158
Β. Νευροψυχολογική άποψη	160
Γ. Πλημμελής νευρωνική πλαστικότητα;	161
Δ. Διαταραχές της νευροδιαβιβαστικής λειτουργίας	161
8.11. Διαφορική διάγνωση παθήσεων που προκαλούν καθυστέρηση ομιλίας σε παιδιά 3-5 ετών	163
8.12. Αντιμετώπιση του αυτισμού	164
8.13. Σύνδρομο του Laudau-Kleffner	165
9. Πρόληψη των διαταραχών επικοινωνίας και εξέλιξης του λόγου στο παιδί	167
9.1. Η πρόληψη στην παιδική βαρηκοΐα που κληρονομείται	167
α) Συμβουλευτική γενετική	167
β) Προγεννητική διάγνωση	171
9.2. Πρόληψη των Διαταραχών επικοινωνίας στο παιδί	176
9.3. Έγκαιρη ανίχνευση των διαταραχών λόγου στον αυτισμό	177
Επίλογος	179
Βιβλιογραφία	181